

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา

จิตติพร อิงคถาวรวงศ์¹
สุรีย์พร กฤษเจริญ¹
กัญจน์ พลอินทร์²
ญาวณี จรูญศักดิ์³

Risk behaviour from sexual activity in female adolescents at vocational school

Ingkathawornwong T, Kritcharoen S, Pol-in K, Charoonsak Y.

Department of Obstetric-Gynecologic Nursing and Midwifery, Department of Psychiatric Nursing,
Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Hat Yai, Songkhla, 90112, Thailand

Songkla Med J 2007;25(6):511-520

Abstract:

The purpose of this survey study was to examine the sexual risk behaviour found among female students at vocational schools and to compare these behaviours among the first, second and the third year students in vocational schools. Using multi-stage random sampling, 497 students were selected from the 1st-3rd years in vocational schools in Songkhla and Pattalung provinces. The content validity for sexual risk behaviour in the prevention aspect tested using Cronbach's alpha was 0.87. Knowledge of the prevention of both sexually transmitted diseases and pregnancy were tested with Kuder-Richardson formula and it was 0.91. Descriptive statistics and one-way ANOVA test were used for data analysis. The results were as follows:

¹วท.ม. (พยาบาล) รองศาสตราจารย์ ²วท.ม. (พยาบาล) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช และผดุงครรภ์

³สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์) อาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112

รับต้นฉบับวันที่ 8 ธันวาคม 2549 รับลงตีพิมพ์วันที่ 10 กันยายน 2550

1. Nine point three percent of the sample had an initial sexual relationship between 12-19 years of age and usually with their lover (89.1%). The characteristic of sexual behaviour was oral sex (30.4%) and lesbian (26.1%). On both the first occasion and subsequent sexual relationships birth control was used in 19.6% and 28.3% respectively. When they had problems of a sexual nature they mostly consulted their friends.

2. Aspects of prevention for sexual risk behaviour found that most respondents did not use any form of protection and only 37.8% used a condom correctly every time. Peer groups had the highest influence on sexual risk behaviour usually after they had been drinking alcohol and then they had sex. In the study sample media sources, such as Internet web sites and VCDs, were found to be important stimulants of sexual desire (62%, 56.3% respectively).

3. In relation to the knowledge for either the prevention of sexually transmitted diseases or pregnancy, most respondents did not know the best contraceptive method to use: contraceptive pills, condoms or drugs.

4. Adolescents with different levels of education displayed significantly different sexual risk behaviours ($p<.001$). The first year student's sexual behaviour had a higher risk than did the second and the third year students ($p<.001$). The second and the third year students showed no difference.

The results of this study have suggested that to reduce the risks from sexual behaviour among adolescents knowledge of "safe sex" should be promoted. Education concerning attitude towards sex and sexual values should also be taken into consideration in order that adolescents can protect themselves against sexual risk behaviours.

Key words: sexual risk behaviour, female adolescent, vocational school

บทคัดย่อ:

การศึกษาเชิงสำรวจครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงแต่ละชั้นปี ในโรงเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา และพัทลุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1, 2, 3 สังกัดกรมอาชีวศึกษา เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอนจำนวน 497 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านการป้องกัน และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ ซึ่งตรวจสอบค่าความเที่ยงของเนื้อหาการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยใช้สูตรครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเที่ยง 0.87 พฤติกรรมเสี่ยงความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์โดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ได้ค่าความเที่ยง 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 9.3 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่อายุ 12-19 ปี และมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรักมากที่สุดร้อยละ 89.1 ในด้านลักษณะการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 30.4 มีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปาก ร้อยละ 26.1 มีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ กลุ่มตัวอย่างมีการคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกและครั้งต่อมาร้อยละ 19.6 และ ร้อยละ 28.3 ตามลำดับ และเมื่อมีปัญหาทางเพศส่วนใหญ่จะปรึกษาเพื่อน

2. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ไม่มีการป้องกัน มีเพียง ร้อยละ 37.8 ที่ใช้อย่างอนามัยทุกครั้งและใช้ได้ถูกวิธี เพื่อนจะมีอิทธิพลในการชักนำกลุ่มตัวอย่างให้มีเพศสัมพันธ์หลังการดื่ม แอลกอฮอล์ เว็บไซต์และวีซีดีเป็นสื่อที่มีส่วนในการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึทางเพศโดยพบถึงร้อยละ 62 และ ร้อยละ 56.3 ตามลำดับ

3. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่มีความรู้ ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการใช้อย่างอนามัย วิธีการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด การยุติการตั้งครรภ์โดยใช้ยา

4. กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันในด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .001$ โดยชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ที่ $p < .001$ ส่วนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา ควรคำนึงถึงความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การคุมกำเนิดที่ถูกต้อง และวิธีป้องกันการตั้งครรภ์ที่ถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริมให้วัยรุ่นหญิงมีการรับรู้ค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง ปลูกฝังความรู้ ทักษะชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ เพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิง

คำสำคัญ: พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, วัยรุ่นหญิง, โรงเรียนอาชีวศึกษา

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมต่าง ๆ ของวัยรุ่นนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ซึ่งเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันได้รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น วัยรุ่นเป็นกลุ่มหนึ่งที่รับวัฒนธรรมตะวันตกมาใช้โดยไม่ได้ไตร่ตรองว่า สิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ โดยเฉพาะสังคมไทยคาดหวังให้วัยรุ่นหญิงมีความบริสุทธิ์ไร้เดียงสาในเรื่องเพศ¹ ในขณะที่วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางเพศอย่างรวดเร็ว มีแรงขับทางเพศสูง ต้องการเรียนรู้เรื่องเพศ² ประกอบกับสังคมและสภาพแวดล้อมในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการกระจายและเผยแพร่ได้อย่างอิสระ วัยรุ่นสามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ ที่มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ พฤติกรรมทางเพศได้ง่าย นอกจากนี้สถานเริงรมย์ เช่น ผับ บาร์ คาเฟ่ สวนอาหาร ที่สร้างบรรยากาศ และการแสดงโชว์ที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศมีให้เห็นได้ทั่วไป จึงเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้เรื่องเพศและมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเร็วขึ้น ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ³

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิง หมายถึง การปฏิบัติที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุน้อย การมีคู่นอนหลายคน การไม่ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา การปฏิบัติที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงอาจเกิดจากการอยู่ในสถานที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ การอยู่สองต่อสองกับคูรัก การเที่ยวตามแหล่งบันเทิง การดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดการควบคุมตนเอง ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์กับคูรักหรือเพื่อนต่างเพศได้ง่าย

การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสมอาจทำให้เกิดการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ได้ง่าย อาจเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งนำไปสู่การทำแท้งเนื่องจากความไม่พร้อม จากการศึกษาสถานการณ์ทำแท้งในประเทศไทยปี พ.ศ. 2542 พบว่าอัตราการทำแท้งเท่ากับ 19.5 ต่อเด็กเกิดมีชีวิต 1,000 ราย และร้อยละ 30.0 เป็นวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยร้อยละ 28.8 เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้ง และมีอัตราการเสียชีวิตจากการทำแท้งสูงกว่าการทำแท้งเองถึง 11 เท่า⁴ นอกจากนี้วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนมีโอกาสถูกเพื่อนประณาม ถูกรังเกียจจากสังคม ทำให้วัยรุ่นเกิดภาวะเครียด ได้รับความอับอาย ต้องยุติการเรียนซึ่งส่งผลกระทบต่ออนาคตของวัยรุ่น และรัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการแก้ไขปัญหา

การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงหากไม่มีการป้องกันหรือการคุมกำเนิดที่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ เนื่องจากเนื้อเยื่อบริเวณอวัยวะเพศของวัยรุ่นมีลักษณะอ่อนบาง ไวต่อการติดเชื้อมากกว่าผู้ใหญ่ มีการศึกษาพบว่าวัยรุ่นหญิงมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นชายถึง 8 เท่า เนื่องจากสรีระที่มีพื้นที่การรับเชื้อมากกว่าและระยะเวลาการสัมผัสเชื้อที่นานกว่า รวมทั้งปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้เพศหญิงมีข้อจำกัดในการป้องกันตัว เช่น ความอายที่จะพูดเรื่องเพศและการต่อรองเพื่อใช้ถุงยางอนามัย เป็นต้น⁵ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในเพศหญิงเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญ เพราะการติดเชื้อในระยะแรกมักไม่มีอาการทำให้ไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง ก่อให้เกิดการอักเสบภายในอุ้งเชิงกรานอย่างเฉียบพลันและเรื้อรัง อาจทำให้ท่อรังไข่ตีบตัน เป็นหมัน ตั้งครรภ์นอกมดลูก ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อเจริญพันธุ์ในอนาคต และปัจจุบันสาเหตุการตายของวัยรุ่นไทยเกิดจากโรคเอดส์ สะท้อนปัญหาการมีเพศสัมพันธ์

โรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ที่เพิ่มมากขึ้นในวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี โดยเฉพาะหนองในแท้ หนองในเทียม หูดหงอนไก่ พบว่าไม่ต่ำกว่าครึ่งมีเชื้อแอบแฝงโดยไม่แสดงอาการถึงร้อยละ 70-80 ดังนั้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์แล้วไม่ใช่ว่าจะปลอดภัยต่อการติดเชื้อสูง

การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงโดยไม่มีกำบังหรือคุมกำเนิดเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ วัยรุ่นในขณะนี้ยังไม่พร้อมรับมือกับปัญหาด้วยการทำแท้ง ซึ่งก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนมักถูกประณามจากสังคม บางรายต้องยุติการเรียน เกิดความเครียดความอับอายเนื่องจากสังคมไทยมีการขัดเกลาสังคมในด้านบทบาทชายหญิงที่แตกต่างกัน⁶ ในเรื่องเพศของหญิงไทยต้องรักษานวลสงวนตัว การพูดคุยเรื่องเพศอย่างเปิดเผยยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งที่สถานการณ์ในปัจจุบันลักษณะของสังคมเปลี่ยนแปลงไป วัยรุ่นหญิงมีโอกาสและอิสระในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น ทำให้วัยรุ่นหญิงถูกชักจูงให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่ายและก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนั้นหากปัญหาได้รับการป้องกัน และมีแนวทางแก้ไขที่ถูกวิธี เหมาะกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ปัญหาการสูญเสียชีวิต การสูญเสียอนาคตของวัยรุ่นหญิงจะลดน้อยลง สังคมและประเทศชาติจะมีวัยรุ่นหญิงที่มีสุขภาพดีมีคุณภาพ และช่วยพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นส่วนใหญ่มักจะศึกษาในวัยรุ่นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากความคาดหวังในสังคมไทยมีความคาดหวังในการแสดงออกทางพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกัน⁶ ค่านิยมในเรื่องเพศของหญิงไทยต้องรักษานวลสงวนตัว การสนทนาในเรื่องเพศยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งๆ ที่ในปัจจุบันวัยรุ่นหญิงมีอิสระในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น สังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้วัยรุ่นหญิงถูกชักจูงให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่ายและก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมอย่างมหาศาล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นหญิงในเขตโรงเรียนอาชีวศึกษา เนื่องจากในวัยนี้เป็นวัยที่มีการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีอารมณ์แปรปรวนอย่างรุนแรง สนใจเพศตรงข้าม และมีแรงขับทางเพศสูง สภาพสังคมและระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษามีความเป็นอิสระ ชั่วโมงการสอนเป็นภาคปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ความเคร่งเครียดในการเรียนจะมีน้อย หลังเลิกเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนพิเศษ ทำให้มีเวลาว่างมีโอกาสมั่วสุม ออกไปสนุกสนานตามแหล่งบันเทิงต่าง ๆ ได้ง่ายซึ่งอาจจะนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่าย นอกจากนี้ในเขต

ชุมชนเมือง ย่านชุมชนมีสถานบันเทิง ศูนย์การค้า โรงแรม ผับต่างๆ มากมาย ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดโอกาสเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในเขตโรงเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเพื่อช่วยให้วัยรุ่นหญิงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงแต่ละชั้นปีในโรงเรียนอาชีวศึกษา

วัสดุและวิธีการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาและพัทลุง จังหวัดละ 200 คน โดยใช้หลักการศึกษาวิจัยทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และการศึกษาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรมีจำนวนอย่างต่ำ 50-100 คน⁷ เพื่อป้องกันการได้รับแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 500 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (multi-stage random sampling) ได้รับแบบสอบถามสมบูรณ์คืนทั้งหมด 497 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพสมรสของบิดามารดา ลักษณะครอบครัว อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา สถานที่พักอาศัยระหว่างเรียน ค่าใช้จ่ายระหว่างเรียน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการมีเพศสัมพันธ์ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 4 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ จำนวน 12 ข้อ

ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 2, 3 และ 4 ผู้วิจัยและคณะได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและดัดแปลงมาจากโครงการก้าวอย่างเข้าใจคู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้ “เพศศึกษา” ขององค์การแพธ (PATH)⁸ รวมจำนวน 43 ข้อ

ผู้วิจัยและคณะนำแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพฤติกรรมวัยรุ่นหญิงจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหา (content validity) และนำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) โดยใช้สูตรครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเที่ยงการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศโดยรวมเท่ากับ 0.87 ส่วนแบบสอบถามด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรกโดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเที่ยงโดยรวมเท่ากับ 0.91

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมการวิจัย และความร่วมมือจากนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง โดยได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัยการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย และการนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น ผู้วิจัยยินดีให้ซักถามและสามารถยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและคณะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเวลาที่แต่ละโรงเรียนจัดให้ โดยการแนะนำตนเอง แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการวิจัย จากนั้นแจกแบบสอบถามและใบพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับทราบ เมื่อผู้ร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อย ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรกของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา คำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ ส่วนการเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการศึกษา

1. ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 15-21 ปี จำนวน 497 คน อายุโดยเฉลี่ย 16.81 ปี กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.9 กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 85.9 นับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีพี่น้องโดยเฉลี่ย 2.83 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 41.6 เป็นบุตรคนแรกของครอบครัว สำหรับอาชีพของบิดามารดาพบว่า ร้อยละ 41.6 และร้อยละ 38.4 มีอาชีพรับจ้าง ในด้านการศึกษาบิดาส่วนใหญ่จบระดับมัธยมศึกษาพบร้อยละ 44.7 มารดาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาพบร้อยละ 42.9 ในด้านที่พักอาศัยระหว่างเรียนร้อยละ 67.8 พักกับบิดามารดา และค่าใช้จ่ายระหว่างเรียนเพียงพอพบถึงร้อยละ 95.2

2. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 9.3 เคยมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 16 ปี (ร้อยละ 28.3) อายุน้อยที่สุดที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ อายุ 12 ปี มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรักพบถึงร้อยละ 89.1 โดยมีเหตุผลว่าเพราะรักและเต็มใจ ร้อยละ 60.9 บรรยากาศเป็นใจ ร้อยละ 37.0 อยากทดลอง ร้อยละ 28.3 ถูกหลอกลวง ร้อยละ 15.2 และมีเมมา ร้อยละ 10.9 ในด้านลักษณะการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 78.3 มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ร้อยละ 30.4 มีเพศสัมพันธ์โดยวิธีการใช้ปาก และร้อยละ 26.1 มีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ กลุ่มตัวอย่างมีการคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกและครั้งต่อมาเพียงร้อยละ 19.6 และร้อยละ 28.3 ตามลำดับ โดยนิยมใช้วิธีการหลั่งอสุจินอกช่องคลอดร้อยละ 41.3 รองลงมาใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 30.4 เมื่อมีปัญหาเรื่องเพศผู้ที่กลุ่มตัวอย่างปรึกษามากที่สุดคือเพื่อน (ร้อยละ 56.5) และเมื่อเกิดความพลาดพลั้งจากการมีเพศสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาพ่อแม่และเพื่อนพบถึงร้อยละ 41.3 และร้อยละ 39.1 ตามลำดับ สำหรับความเห็นในด้านสังคมปัจจุบันเกี่ยวกับผู้หญิงที่นอนอนค่างกับเพื่อนผู้ชายเป็นคนอย่างไร ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคล (ร้อยละ 78.3) และในด้านทักษะการปฏิเสธเมื่อคนรักต้องการมีเพศสัมพันธ์พบว่าร้อยละ 80.4 กล้าที่จะปฏิเสธ

3. การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

กลุ่มตัวอย่างเมื่อมีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการป้องกัน มีเพียงร้อยละ 37.8 ที่ใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีและใช้เป็นประจำ ส่วนการรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดถูกเงินพบว่า มีเพียงร้อยละ 28.0 ที่ปฏิบัติและใช้เป็นประจำ ในด้านการไปเที่ยวสถานเริงรมย์ โดยมักไปกับเพื่อนชายและมีการดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วยทุกครั้ง และบ่อยครั้งหลังการดื่มแอลกอฮอล์มักจะมีเพศสัมพันธ์ร่วมด้วย พบถึงร้อยละ 55.1 และร้อยละ 59.6 ตามลำดับ ในส่วนของสื่อและสิ่งที่จะกระตุ้นความรู้สึกทางเพศส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างศึกษาและดูจากเว็บไซต์ร้อยละ 62.0 รองลงมาดูจากทีวีซีดี ร้อยละ 56.3 และเมื่อกลุ่มตัวอย่างเกิด

ความรู้สึกทางเพศ ร้อยละ 66.0 จะต้องมีเพศสัมพันธ์เพื่อระบาย
ความรู้สึกทางเพศ มีเพียงส่วนน้อยที่ช่วยเหลือตนเองโดยการ
เล่นกีฬา หรือสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง

4. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครภ์

กลุ่มตัวอย่างยังมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ
ทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครภ์ไม่ถูกต้องในเรื่องของการรับประทาน
ยาเม็ดคุมกำเนิดร้อยละ 54.7 การสวนล้างช่องคลอดร้อยละ 59.1
วิธีการใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 62.8 การใช้สารหล่อลื่นถุงยาง-
อนามัย ร้อยละ 55.3 การยุติการตั้งครภ์ด้วยยาสตรีเพ็ญภาค
ร้อยละ 63.2 และการป้องกันโรคเอดส์ภายหลังการตรวจเลือด
ได้ผลปกติ ร้อยละ 58.6

**5. เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน
หญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1, 2, 3 พบว่า
มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยพบว่า
ชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .001$ ในส่วนของชั้นปีที่ 2 และปีที่
3 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 1**

**ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยง
ทางเพศของนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา
ระหว่างชั้นปีที่ 1, 2, 3 โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว**

แหล่งความแปรปรวน	SS.	df.	MS	F
ความแปรปรวน ระหว่างกลุ่ม	1,442.82	2	721.41	16.22***
ความแปรปรวน ภายในกลุ่ม	21,971.32	494	44.48	

*** $P < .001$, SS = Sum of Square, MS. = Mean Square

วิจารณ์

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีว-
ศึกษาพบว่าร้อยละ 9.3 เคยมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์
ครั้งแรกเมื่ออายุ 16 ปี อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกต่ำสุดคือ
อายุ 12 ปี และพบว่าส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรัก
โดยมีสาเหตุจากความรัก เนื่องจากวัยรุ่นในช่วงนี้เป็นช่วงที่มี

พัฒนาการทางด้านร่างกายเจริญเต็มที่มีความรู้สึกหรืออารมณ์
ทางเพศมีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศจึงอาจถูกชักจูง
ให้มีเพศสัมพันธ์ได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของระจิตตา
ณ พัทลุง⁹ ในนักเรียนอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า
เพศหญิงเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 14 ปี ส่วน
การศึกษาของปิวิตา สายสูง¹⁰ ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง
ทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน พบว่า
นักศึกษาหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 17.8 ปี และ
การศึกษาของพิสมัย นพรัตน์¹¹ พบว่าวัยรุ่นหญิงในจังหวัด
อุดรดิตถ์มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 15.2 ปี จาก
ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะมี
เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลให้เกิดปัญหา
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
และการตั้งครภ์ไม่พึงปรารถนาได้

ในด้านลักษณะการมีเพศสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์กับคนรักมากที่สุด เมื่อพิจารณาการใช้
ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีการใช้
ถุงยางอนามัยเพียงร้อยละ 37.8 ที่ใช้ได้อย่างถูกต้องและใช้
เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิรพรรณ อินทา¹² ที่พบว่า
วัยรุ่นใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเพียงร้อยละ 25 ซึ่งอาจเนื่องมาจาก
มีความคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคูรักหรือเพื่อนมีความปลอดภัย
และการใช้ถุงยางอนามัยไม่เหมาะสมในความสัมพันธ์ที่ยูบยวนพื้นฐาน
ของความรัก เพราะทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน และ
ขาดความใกล้ชิดไม่เป็นธรรมชาติ ประกอบกับสังคมในปัจจุบัน
เปิดโอกาสให้วัยรุ่นชายหญิงมีโอกาสพบกันได้ง่าย วัยรุ่นหญิง
ถูกคาดหวังว่าต้องไม่รู้จักเรื่องเพศ อำนาจการต่อรองหลีกเลี่ยง
การมีเพศสัมพันธ์หรือเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยน้อยลง อีกทั้ง
วัยรุ่นหญิงอายุน้อย โอกาสในการพูดถึงการใช้ถุงยางอนามัย
จึงเป็นเรื่องยาก¹³⁻¹⁴ ดังนั้นจึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ หรือ
เกิดเชื้อทางเพศสัมพันธ์เนื่องจากอวัยวะและเนื้อเยื่อช่องคลอด
ยังไม่เจริญเต็มที่ ซึ่งจากการศึกษาของสิริพรรณ ธัญญผล¹⁵ พบว่า
กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วมีจำนวน 15 ราย ที่มีอาการ
หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ ตกขาวมีสีเหลืองหรือเขียว
คันช่องคลอดหรือที่อวัยวะเพศ เจ็บแสบขณะปัสสาวะ มีพยาธิ
ในช่องคลอด หนองใน และอวัยวะเพศบวม ในเรื่องการคุมกำเนิด
กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก
และครั้งต่อมามีการใช้วิธีการคุมกำเนิด ร้อยละ 19.6 และร้อยละ
28.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีการหลังอสุจิภายนอก
ช่องคลอด รองลงมาใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมี
เพศสัมพันธ์นับเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสามารถป้องกันทั้ง

การตั้งครรภ์และช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนวิธีการหลั่งสุจิภายนอกช่องคลอดนั้น นอกจากจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ต่ำแล้ว ยังมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วย การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกันหรือการป้องกันที่ไม่เหมาะสมเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์^{6,16} สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความไม่เสมอภาคทางเพศของภัสสร ลิมานนท์¹⁷ ที่ว่าวัยรุ่นหญิงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยโดยปล่อยให้การตัดสินใจในการเลือกใช้วิธีการป้องกันที่ปลอดภัยขึ้นอยู่กับฝ่ายชาย เนื่องจากสังคมไม่เปิดโอกาสให้วัยรุ่นหญิงเรียนรู้หรือพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศได้เท่าชาย นอกจากนี้การเที่ยวสถานเริงรมย์ อยู่ลำพังกับคูรัก และการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ หรือสารเสพติดทำให้วัยรุ่นหญิงขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดสติสัมปชัญญะ และการควบคุมตนเองลดลง และวัยรุ่นบางกลุ่มเชื่อว่า การดื่มสุราและการใช้สารเสพติดบางชนิดช่วยให้เพิ่มความสุขมากขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์¹⁸ จึงส่งผลให้วัยรุ่นหญิงถูกชักจูงให้มีเพศสัมพันธ์ได้ง่าย โดยส่วนใหญ่มักไม่มีการป้องกันหรือการคุมกำเนิดที่เหมาะสม อันอาจก่อให้เกิดการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ นอกจากนี้ผลการศึกษาวัยจี้ครั้งนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงมากขึ้น เช่น มีเพศสัมพันธ์โดยวิธีใช้ปาก ร้อยละ 30.4 มีเพศสัมพันธ์แบบบริกรรมเพศ ร้อยละ 26.1 ซึ่งเป็นรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีที่มีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยกัน นั้น มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องและติดเชื้อเอชไอวี

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นและเยาวชนในปัจจุบันมีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลและเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ ค่านิยมทางเพศ อิทธิพลของสื่อและสิ่งพิมพ์ต่างๆ สถานที่พักอาศัย ความผูกพันในครอบครัว กลุ่มเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง เป็นต้น ในปัจจุบันวัยรุ่นมักมีการแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ทำให้วัยรุ่นง่ายต่อการชักจูงให้ทำกิจกรรมที่เห็นว่าตนเองเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในกลุ่มเพื่อน เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าไปในสถานเริงรมย์ กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญที่มีผลต่อการตั้งใจที่จะปฏิบัติหรือกระทำพฤติกรรมต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเพื่อนสนิทมักจะเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญเพราะเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมักมีลักษณะคล้ายกัน มีอายุใกล้เคียงกัน และอิทธิพลจากตัวแบบในสังคมหรือเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของวัยรุ่นเช่นกัน¹⁹ ซึ่งจากการศึกษาวัยจี้ครั้งนี้พบว่าเมื่อมีปัญหาทางเพศ กลุ่มตัวอย่าง

จะปรึกษาเพื่อนถึงร้อยละ 39.1 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวารภรณ์ จิโนรส²⁰ ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีแหล่งที่ไปปรึกษาหรือขอคำแนะนำคือเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 70.4 กลุ่มเพื่อนจึงเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากในการที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเสี่ยง เพราะกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในสภาพสังคมปัจจุบัน เมื่อครอบครัวหย่อนบทบาทในการให้การศึกษาแก่สมาชิก วัยรุ่นจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ค่านิยมของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อการเลียนแบบของแต่ละบุคคลทั้งนี้เพราะการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อนมีความใกล้ชิดและยาวนาน จนวัยรุ่นยึดถือบรรทัดฐานของกลุ่มมาเป็นแบบอย่าง จึงทำให้เกิดการยอมรับเพื่อนมากกว่าบิดามารดาหรือผู้ใหญ่²¹ ในด้านความผูกพันในครอบครัว จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีครอบครัวที่อบอุ่น มีค่าใช้จ่ายเพียงพอ ทำให้กลุ่มที่ศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 9.3) เพราะครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญมีความผูกพันระหว่างบิดามารดาและบุตร เป็นแหล่งอบรมเด็ก และวัยรุ่นให้ออกไปเผชิญกับสิ่งแวดล้อมภายนอก และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคม เพื่อให้การดำเนินชีวิตประจำวันเป็นไปตามปกติสุข ในด้านสิ่งพิมพ์ สิ่งที่มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนมีอิทธิพลที่สำคัญต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่าสื่อที่มีส่วนกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกทางเพศได้จากการดูทางเว็บไซต์ และวีซีดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศุภจิร วิจิวัฒน์²² และเบญจา รักพงษ์²³ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาอิทธิพลของสื่อทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ พบว่า สื่อเหล่านี้มีอิทธิพลทำให้วัยรุ่นอยากลองทำตาม และเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่นมากขึ้น การที่สื่อต่างๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อาจเป็นเพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการตื่นตัวต่อการรับข่าวสารทางสังคม จึงมีโอกาสรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าวัยอื่นๆ ทำให้สื่อมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นได้ทั้งทางบวกและทางลบ สิ่งพิมพ์และสื่อที่มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกทางเพศจะมีอิทธิพลต่อความต้องการทางเพศของวัยรุ่น ก่อให้เกิดความต้องการทางเพศจนถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ได้ เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสนใจอย่างจริงจังในทุกแง่มุม ของเรื่องเพศทำให้เกิดความอยากรู้อยากทดลองด้วยตนเอง และส่งผลให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้

ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1, 2, 3 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยพบว่ากลุ่ม

ตัวอย่างชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .001$ ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากสถาบันอาชีวศึกษามีลักษณะการเรียนการสอนเพื่อฝึกฝนด้านวิชาการปฏิบัติเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ การเรียนการสอนจึงเน้นการฝึกงานทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อเพิ่มทักษะวิชาชีพ นอกจากนี้เวลาในการเข้าเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาแบ่งเป็นหลายช่วงการเรียน เช่น ภาคเช้า ภาคค่ำ ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีโอกาสพบเพื่อนในลักษณะที่แตกต่างกัน มีโอกาสเข้าไปเที่ยวในสถานเริงรมย์ต่างๆ ได้ง่ายขึ้นหลังเลิกเรียน ทำให้กลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 1 ซึ่งอายุน้อย เพิ่งเปลี่ยนระบบการเรียนจากมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีกฎเกณฑ์มากมายมาใช้ชีวิตการเรียนที่อิสระ และเป็นผู้ใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบตนเองมากกว่าแต่ก่อน อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนใหม่ สภาพแวดล้อมใหม่ทำให้ต้องมีการปรับตัวมากมาย จึงทำให้นักศึกษาวัยนี้หลงระเหิดในอบายมุขต่างๆ รอบกายได้ง่าย นอกจากนี้วัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนในร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อภาวะอารมณ์ของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นมีความสนใจกับกิจกรรมหรือปฏิกิริยาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศมากขึ้น และอาจทดลองหรือลงมือปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศด้วยความอยากรู้อยากเห็น และเพื่อเป็นการปลดปล่อยพลังงานทางเพศ²⁴ จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 1, 2, 3 มีความรู้ในระดับความรู้ไม่แตกต่างกัน และความรู้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 6.03 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์ กลุ่มตัวอย่างยังมีความรู้บกพร่อง ยังผลให้เกิดการป้องกันที่ไม่ถูกต้อง เช่น การใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธีการรับประทานยาคุมกำเนิดที่ถูกวิธี การป้องกันโรคเอดส์ที่ถูกวิธี เมื่อมีเพศสัมพันธ์จึงก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

การนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา พฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างมีเพียงร้อยละ 9.3 อันอาจเนื่องจากการมีครอบครัวที่อบอุ่น มีค่าใช้จ่ายที่เพียงพอ แต่เมื่อศึกษาถึงวิธีป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์พบว่ายังมีปัญหาในเรื่องความรู้ที่ไม่ถูกต้องในการคุมกำเนิดโดยใช้ยา การใช้ถุงยางอนามัย ความปลอดภัยจากติดเชื้อเอดส์หลังจากเจาะเลือดได้ผลปกติ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของความรู้เกี่ยวกับเพศและเพศศึกษา ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาต่างสอนสุขศึกษาและเพศศึกษาที่แต่ต้องในเรื่องเพศอย่างผิวเผิน เนื่องจากกลัว และ

อายที่จะพูดเนื่องจากกลัวสังคมประณาม หรือพูดแล้วจะเป็นการใช้พรองให้กระรอกแก่นักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนมีความเข้าใจว่าเพศศึกษาเป็นเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ แต่ในความเป็นจริงแล้วเรื่องเพศศึกษานอกจากเรื่องเพศสัมพันธ์แล้วยังรวมถึงการดูแลสุขภาพร่างกาย การวางตัวเรื่องของสังคมและวัฒนธรรมด้วย ในการเรียนการสอนนักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้ ทำให้นักศึกษาซึ่งอยู่ในวัยรุ่นอยากรู้อยากเห็นอยากทดลอง จึงศึกษาตามสื่อต่างๆ จากการพูดคุยกับเพื่อนหรือผู้มีประสบการณ์ทางเพศทำให้ได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้อง เมื่อลองนำไปปฏิบัติจึงก่อให้เกิดปัญหา เสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรรภ์ไม่พึงประสงค์ และปัญหาเรื่องเพศในวัยรุ่นโดยเฉพาะนักเรียนไทยพบว่ายังขาดทักษะการใช้ชีวิตเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาทางเพศที่ถูกต้องและเหมาะสม ขาดทักษะในการปฏิเสธ ไม่กล้าปฏิเสธ ไม่กล้าพูด ดังนั้นผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้บุคลากรทางสุขภาพ และสถาบันการศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปพัฒนาจัดกิจกรรมส่งเสริมภาวะสุขภาพ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และส่งเสริมให้วัยรุ่นหญิงได้มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องปัญหาทางเพศศึกษาที่ควรรู สร้างเสริมให้วัยรุ่นรู้จักการต่อรอง รู้จักคิดและปฏิบัติเพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากสถานการณ์เสี่ยงทางเพศ สร้างเสริมให้วัยรุ่นมีมาตรการยอมรับ เช่น การรักษานวลสวนตัว สร้างทักษะการปฏิเสธ ถ้าวัยรุ่นปฏิเสธไม่ได้สร้างประโยคที่ขึ้นใจให้กับวัยรุ่นคือ ไม่ใส่ถุงยางอนามัย ไม่มีเซ็กส์ เพื่อลดอันตรายทางเพศที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ลดภาวะเสี่ยงพฤติกรรมทางเพศ และเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

สรุป

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่จะมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก และมีปัญหาในเรื่องความรู้ที่ไม่ถูกต้องในการคุมกำเนิดโดยใช้ยา การใช้ถุงยางอนามัย ความปลอดภัยจากติดเชื้อเอดส์หลังจากเจาะเลือดได้ผลปกติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของความรู้เกี่ยวกับเพศและเพศศึกษา ดังนั้นการแก้ไขปัญหานี้บุคลากรทางสุขภาพ และสถานศึกษาควรจะต้องมีความร่วมมือกันในการให้คำแนะนำและความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่วัยรุ่นหญิง โดยเน้นการแก้ปัญหาาร่วมกันระหว่างเยาวชน ผู้ปกครอง ครู และเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอย่ามองว่าวัยรุ่นเป็นผู้มีปัญหา แต่ขอให้คิดว่าวัยรุ่นกำลังเผชิญกับปัญหา

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานงบประมาณแผ่นดิน ที่ได้ให้ทุนในการทำวิจัย ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ดร.สาวิตรี ลิ้มชัยอรุณเรือง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เยาวเรศ สมทรัพย์ ที่ช่วยกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Sirirassamee B, Sethabut C, Yoddumnern Attig B. Gender perspectives in reproductive health practice in Thailand: a synthesis of research findings. Nakompathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University; 2003.
- Neinstein LS, Anderson MM. Adolescent sexuality. In: Neinstein LS, editor. Adolescent health care: a practical guide. Philadelphia: Williams & Wilkins; 1996;571-603.
- กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการสอนทักษะเพื่อการป้องกันโรคเอดส์. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข; 2540.
- สุวรรณ วรคามิน, นงลักษณ์ บุญไทย. สถานการณ์แห่งในประเทศไทย, 2545 [homepage on the Internet] Bangkok: [cited 2006, June 10]. Available from: <http://www.clinirak.com/message/viewmessae.phd?id=0129&maintype=>
- กฤติยา อาชวนิจกุล. ผู้หญิงเสี่ยงติดเอดส์มากกว่าชาย, 2544 [homepage on the Internet] Bangkok: [cited 2006, June 20]. Available from: <http://www.clinirak.com/std/std-aids22html>
- นภาพร หะวานนท์. ปัญหาทางเพศของวัยรุ่นและการทำแท้ง. ใน: พิมพ์วัลย์ บุญมงคล, นิภรณ์ สันทจริยา, คันศินีย์ เรืองสอน, บรรณาธิการ. รื้อสร้างองค์ความรู้ผู้หญิงกับสุขภาพ. กรุงเทพฯ: เจเนเตอร์เพรส; 2542;75-107.
- Kirk RE. Experimental design: procedures for the behavioral sciences. California: Brooks/Cole Publishing; 1995.
- องค์การแพธ (PATH). โครงการก้าวอย่างเข้าใจ คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้ "เพศศึกษา". กรุงเทพฯ: องค์กรร่วมคิด การพิมพ์; 2546 .
- ระจิตตา ณ พัทลุง. วิถีเพศสัมพันธ์คนกรุง. วารสารสาธารณสุขมูลฐานและการพัฒนา 2539;9:91-108.
- ปวีณา สายสูง. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน [การค้นคว้าแบบอิสระสาธารณสุข-ศาสตร์บัณฑิตมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2541.
- พิสมัย นพรัตน์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา [วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2543.
- จิรพรรณ อินทา. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2542.
- Ford N, Kittisuksathit S. Your sexuality: the sexual awareness lifestyle and related-health service need of young, single, factory warkers in Thailand. Nakompathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University; 1996.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. สถานะสุขภาพคนไทย. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ; 2543.
- สิริวรรณ ธัญญผล, สุสันหา ยิ้มแย้ม, นันทพร แสนศิริพันธ์. คำนิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่น. วารสารสร้างเสริมสุขภาพ 2548;2:59-71.
- Coyle K, Kirby D, Parcel G, Basen-Engquist K, Weil M, Harrist R, et al. Safe choice: a multicomponend school-based HIV/STD and pregnancy preventive program for adolescent. J Sch Health 1996;16:89-94.
- ภัสสร ลิมานนท์. บทบาทเพศ สถานภาพสตรีกับการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยประชากรศาสตร์; 2544.
- RADAR Network State Center at Indiana University. Alcohol and high risk sexual behavior [homepage on the Internet]. [cited 2006 June 12]. Available from: <http://www.drugs.indiana.edu/publications/ncdar/misc/alcrisk.html>
- Bandura A. Self-efficacy: the exercise of control. Stamford University, NY: W.H. Freeman and Company; 1997.
- วรภรณ์ จิโนรส. เปรียบเทียบการติดเชื้อเอชไอวี: ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับนักเรียนอาชีวศึกษาระดับ

- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จังหวัดเชียงราย [วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ].
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2538.
21. สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช;
2529.
22. ศุภวี วัชรวัฒน์. ความรู้ทัศนคติ ประสพการณ์เกี่ยวกับเรื่อง
เพศและโรคเอดส์: การศึกษานักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรบัณฑิต,
สาขาวิจัยประชากรและสังคม]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
มหิดล; 2534.
23. เบญจา รักพงษ์. การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่น
ในเขตเมือง [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขา
วิทยาการศึกษานอกกระบบ]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่;
2541.
24. ดวงใจ กสานติกุล. วัยรุ่น. ใน: เกษม ตันติผลาชีวะ,
บรรณาธิการ. ตำราจิตเวชศาสตร์ สมาคมจิตแพทย์แห่ง
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2536;
818-51.